

УДК 635.11:[631.82:631.816.3]

ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВИХ ПІДЖИВЛЕНЬ МІКРОДОБРИВАМИ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ БУРЯКУ СТОЛОВОГО**Боровик А.О.** – магістр АФ ДВНЗ «ХДАУ»**Іванів М.О.** – кандидат с.-г. наук, доцент ДВНЗ «ХДАУ»

Врожайність коренеплодів буряку столового у середньому по Україні залишається на дуже низькому рівні. При цьому потенційна врожайність сучасних сортів є у 2,5-3 рази вищою. Високу врожайність буряку столового можна отримати за умови оптимального поєднання всіх чинників, які впливають на її формування. Причому технологічні заходи мають бути конкретизованими, з урахуванням сортових особливостей для певних ґрунтово-кліматичних умов. Тому вивчення продуктивності буряку столового за позакореневого підживлення сучасними мікродобривами, безперечно, є актуальною проблемою сучасного агропромислового сектору України.

Польовий дослід по визначенню впливу мікродобрив і норм їх внесення на продуктивність буряку столового проводили впродовж 2017-2018 років на землях ПСП АФ «Сиваш», що знаходиться в Новотроїцькому районі у південно-східній частині Херсонської області. Вирощували середньостиглий сорт буряку столового Детройт.

Результати проведених нами досліджень показали, що мінімальну врожайність забезпечив контрольний варіант дослідів – 24,68 т/га у середньому за два роки досліджень (табл. 1).

Таблиця 1

Урожайність коренеплодів буряку столового залежно від дії мікродобрив і доз їх внесення, т/га

Фон живлення	Доза внесення, мл/га	Роки досліджень		
		2017 р.	2018 р.	Середнє за два роки
Контроль	0	24,53	24,83	24,68
Quicelum	450	31,22	31,46	31,34
	690	34,66	34,94	34,80
	900	42,32	42,68	42,50
Granfol K	2250	24,88	25,08	24,98
	2475	28,86	29,08	28,97
	2700	34,00	34,32	34,16
НІР ₀₅ , т/га		2,5	2,8	

Проведення позакореневиx підживлень збільшило врожайність культури на 0,3-17,82 т/га або 1,2-72,2%.

Мікродобриво Quicelum мало значно більший вплив на формування врожайності коренеплодів, ніж мікродобриво Granfol K. Це дуже добре ілюструють наведені діаграми. Одночасно можна простежити чітку закономірність: зі збільшенням дози внесення мікродобрив, урожайність коренеплодів зростала в прямо пропорційній залежності.

Мікродобриво Quicelum сприяло збільшенню врожайності на 6,66-17,82 т/га або 27,0-72,2%. Максимальний рівень показника (42,50 т/га) забезпечила доза внесення 900 мл/га. Приріст врожайності коренеплодів під дією мікродобрива Granfol K становив 0,30-9,48 т/га або 1,2-38,4%. Найкращим чином показала себе доза добрива 2700 мл/га. Внесення Granfol K у нормі 2250 мл/га сприяло одержанню мінімальної прибавки врожаю у досліді.

Результати лабораторних аналізів показали, що оптимізація фону живлення істотно позначилась на даному показникові якості. Мінімальним вміст вітаміну С виявився у контрольному варіанті досліді без проведення позакореневих підживлень мікродобривами – 7,72 мг/100 г (табл. 2). Їх застосування сприяло збільшенню показника на 0,25-1,56 мг/100 г або 3,2-20,2% у варіантах внесення Quicelum і на 0,46-1,83 мг/100 г або 6,0-23,7% у варіантах з мікродобривом Granfol K. Зі збільшенням дози внесення мікродобрив вміст аскорбінової кислоти в коренеплодах буряку столового зростав і максимальним виявився за внесення Quicelum у дозі 900 мл/га, Granfol K – 2700 мл/га.

Таблиця 2

Вміст аскорбінової кислоти в коренеплодах буряку столового (середнє за 2017-2018 рр.)

Фон живлення	Доза внесення, мл/га	Вміст вітаміну С, мг/100 г	± до контролю	
			мг/100 г	%
Контроль	0	7,72	-	-
Quicelum	450	7,97	0,25	3,2
	690	8,53	0,81	10,5
	900	9,28	1,56	20,2
Granfol K	2250	8,18	0,46	6,0
	2475	8,95	1,23	15,9
	2700	9,55	1,83	23,7

Якщо порівнювати між собою мікродобрива, які були взяті на дослідження, більш ефективним з точки зору якості коренеплодів виявилось мікродобриво Granfol K.

Позитивно позначилося проведення позакореневих підживлень мікродобривами і на вмісті розчинних цукрів у коренеплодах буряку столового. Найнижче значення показника забезпечив контрольний варіант досліді (9,65 мг/100 г). Застосування мікродобрива Quicelum

збільшило його на 0,10-0,35 мг/100 г або 1,0-3,6% (табл. 3). Аналогічні значення для мікродобрива Granfol K становили 2,70-2,85 мг/100 г або 28,0-29,5%. Збільшення дози внесення мікродобрив сприяло зростанню даного показника якості коренеплодів. Максимальну кількість розчинних цукрів одержали за дози внесення Quicelum 900 мл/га (10,00 мг/100 г), Granfol K – 2700 мл/га (12,50 мг/100 г). Проведення позакореневих підживлень мікродобривом Granfol K забезпечило накопичення більшої кількості розчинних цукрів у коренеплодах буряку столового, ніж за внесення мікродобрива Quicelum, хоча різниця між дозами внесення визначена меншою.

Таблиця 3

Вміст розчинних цукрів в коренеплодах буряку столового (середнє за 2017-2018 рр.)

Фон живлення	Доза внесення, мл/га	Вміст розчинних цукрів, мг/100 г	± до контролю	
			мг/100 г	%
Контроль	0	9,65	-	-
Quicelum	450	9,75	0,10	1,0
	690	9,95	0,30	3,1
	900	10,00	0,35	3,6
Granfol K	2250	12,35	2,70	28,0
	2475	12,45	2,80	29,0
	2700	12,50	2,85	29,5

Мінімальна врожайність коренеплодів у досліді сформована в контрольному варіанті – 24,68 т/га. Проведення позакореневих підживлень збільшило врожайність коренеплодів буряку столового на 0,30-17,82 т/га або 1,2-72,2%. Значно більшу ефективність, незалежно від дози внесення, забезпечило мікродобриво Quicelum. Максимальну врожайність у досліді одержали за внесення Quicelum у дозі 900 мл/га – у середньому за два роки досліджень 42,5 т/га. Найвищу врожайність при застосуванні мікродобрива Granfol K забезпечила доза внесення 2700 мл/га – 34,2 т/га.

За вмістом вітаміну С в коренеплодах буряку столового перевагу мало мікродобриво Granfol K. Максимальне значення показника – 9,55 мг/100 г – забезпечило його внесення у дозі 2700 мл/га. Це на 1,83 мг/100 г або 23,7% більше, ніж у контрольному варіанті досліді. Проведення позакореневих підживлень мікродобривом Granfol K сприяло і більшому накопиченню в коренеплодах розчинних цукрів. Різниця між дозами внесення виявилася незначною з деякою перевагою дози 2700 мл/га. Вміст розчинних цукрів у даному варіанті становив 12,5 мг/100 г, що є абсолютним максимумом у досліді і більше, ніж у контролі, на 2,85 мг/100 г або на 29,5%.